

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 169.

V Ljubljani, v četrtek 28. julija 1887.

Letnik XV.

## Vabilo na naročbo.

### „SLOVENEK“

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta . . . . .	6 „
„ četrt leta . . . . .	3 „
„ jeden mesec . . . . .	1 „

Za pošiljanje na dom se račun 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta . . . . .	8 „ — „
„ četrt leta . . . . .	4 „ — „
„ jeden mesec . . . . .	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

## Družbe sv. Cirila in Metoda

II. velika skupščina v Trstu

dné 19. julija 1887. leta.

(Konec.)

IV. Kot zadnja točka dnevnega reda bila je: Obisk zabavišča pri sv. Jakopu. In če kedaj, smé se tu reči: Finis coronat opus. Krog petih pohodilo je mnogo gospóde z vodstvenimi udi in načelníštví Tržaških podružnic ta družbin zavod. Na jako zračnem kraju v lepem poslopji je ta mala šola, kakor naznanja zunaj napis: „Otroško zabavišče družbe sv. Cirila in Metoda.“ — Po kamnitih stopnicah, ki so se morale malo pred otvoritvijo napraviti, prišli smo v dve lični sobi, odmenjeni „zabavi in poduku“. V šolski sobi je na eni strani lična podoba družbinih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, katero je zabavišču daroval mnsgr. Debeljak, poseben prijatelj šolske mladine; na drugi pa lepi sliki Njih Veličanstev cesarja Franca Josipa in cesarice Elizabete; po

stenah pa še nekaj drugih šolskih uzorcev. Ko so bili gosti zbrani, prične se kratka skušnja. Vrtarica Justina Michelli pozove otročiče, naj vstanejo ter molijo. Po ljubki molitvici in Očenašu ter češčeno Mariji učiteljica deloma izprašuje otroke, deloma jim razkazuje predmete; vežba jih v kretanji in hoji. Zdaj odgovarjajo skupno, zdaj zopet posamno. In ko jih pozove, naj zapojó, kako se jim razvedré njezna ličica! — A razvedrila so se tudi obličja navzočnim gostom, ko zaslišijo iz čistih otroških grl s tako zavestjo znano pesmico:

„Kor ima sreč,  
Zna za dom solzé,  
Za slovenske domovine raj.  
Zanjo rad živi,  
Zanjo hrepeni,  
Njo, le njo bi ljubil vekomaj.  
Čvrst Slovencev rod  
Čist prebiva tod;  
Oj prijaznost čista tu eveté.“

Ni ga bilo več tu hladnega srca. Nek gost mi je djal: V takem duhu je treba odgajati našo mladino. O kako daleč so še zabavišča po naših mestih, kjer se takorekoč še dojenček vzgaja „zweisprachig“, da potem nobenega jezika ne zná!

Želel bi bil v tistem trenutku v tej šolski sobi zbrane imeti vse one „dvojezičnike“ za ljudsko šolo, vse mlačneže in nasprotnike slovenske šole, moral bi bil tudi pri njih zmagati zdravi razum. — Kako so ti ljubki otroci čvrsto odgovarjali, naštevali Vam dneve in mesece, imenovali razne živali, opisovali razne dele drevesa, nazivali cvetlice, s kockami igraje preštevali, pripovedovali o ljubem Bogu, stvarniku vsega tega itd. . . . da je bilo veselje; vsaj so razumeli, kar se jim je pripovedovalo in kazalo. Občudovali smo razne izdelke s črtanjem, z iglami, z raznobarnimi papirčki itd., vsak gost si je lahko kaj vzel v spomin. In na zadnje so še čvrsto zapeli cesarsko pesem, in jako umestno zahvaljeno ter sklenili z molitvijo.

Prvomestnik se obrne proti vrtarici ter jej očitno čestita na tako lepem vspehu v tako kratkem

času (od januarija 1887. sem); slavnima načelníštvoma priporoča še na dalje vstrajati.

Deci pa pravi, naj radi molijo za ljube stariše in dobrotnike, naj bodo ubogljivi ter posebno pazni v šoli, da bodo razveselili gospico učiteljico in vse dobrotnike. — In za sklep jim veli razdeliti še nekaj sladčič in jestvin.

In take nedolžne angeljčke naj bi prepustili v daljno izobraževanje svojim nasprotnikom; ali jih bodo mari oni odgojevali v slovenskem duhu? O delajmo sami za svojo mladino!

Opazujočemu vse to prišle so na misel besede prerokove (Iz. 21. 11.): „Čuvaj, kako je z nočjo? Čuvaj, kako je z nočjo?“ O da bi čuvaj s sv. pismom odgovoril: „Pride jutro!“ Godilo se mi je tako, kakor morda velikemu Preradoviću tedaj, ko je vskliknil — za Jugoslovane toliko pomembni rek: „Zora puea, bit ée dana.“

Ogledavši si še prostorni zavodov vrt za hišo, razšli so se gostje. Nekaj vodstvenih udov ter načelníštvo Tržaško šlo se je poklonit nedaleč od zavoda proč blizu cerkve sv. Jakoba stanujočemu vis. č. g. župniku Dragotinu Fabrisu ter mu kot škofijskemu nadzorniku priporočiti zabavišče, kar ga je vidno ganilo in na kar je prečastni tudi obljubil po svojih močeh delovati v prospéh mladega zavoda.

Tako se je II. velika skupščina v kljub plašilo o preveliki vročini, nasprotnikih itd. izvršila srečno in brez najmanjšega nerada. Posebno hvalo zasluži Tržaško načelníštvo, ki je poleg drugih mnogih poslov še za to zborovanje vse potrebno oskrbelo. — S prijetnimi spomini so se zopet razšli zastopniki, vsak na svoj kraj; upati se sme, da se je sleherni prepričal, da se z združenimi močmi in kjer so dotični rodoljubi zavzeti, ter ne držé križem rok, dá vendar mnogo doseči; in ravno ta družba ima vse pogoje, da objame v svojem krilu vse sinove in hčere slovenske. Sladka nada nas navdaja, da je zborovalcem padlo dobro zrnce v srce, ki bo vsklilo ter rodilo svoj sad. Da bi jih prešinil pesnikov duh:

## LISTEK.

### Pismo iz tujine.

27. maja 1887.

Gora Karmel.

Res je, da najlepša v vsej Palestini je gora Karmel, in to že zaradi rodovitnosti; skoraj iz vseh rastlin in sadežev dije neka posebno prijetna vonjava. Dvakrat sem imel priliko opazovati krasen prizor, ko se je zvečer solnce z jasnega neba v srednje morje potapljalo. Tu gori stoji sila ogromno, na štiri vogle zidano poslopje, kakor mogočna trdnjava, koja je samostan oo. karmelitov. V samostanu prebiva kakih deset patrov in šest bratov. V sredini tega zidanja je lepa, krasna cerkev, posvečena M. D. Karmelski. V 16. stoletji bilo je to poslopje zidano, pozneje od turških fanatikov poškodovano in tudi nekaj podrto in v sedanji obliki prenovljeno še le leta 1827. Akoravno je že v omenjenem samostanu sila dosti sob za prenočišče tujcev, vendar je še drugo poslopje za lučaj od prvega, ako bi slučajno toliko potnikov prišlo, da bi jim moralo za prenočišče služiti. Zraven samostana stoji tudi morskí

svetilnik, ktereга oskrbujejo samostanski ljudje za malo plačo.

Poleg je tudi še več za domače kmetijstvo potrebnega poslopja. Ne ravno daleč od tod vidi se čez morskó zajedo majhno, bolj mohamedansko mestice Akka, ki šteje do 6000 prebivalcev. Pozneje šli smo si ogledat bolj v nižavo tako imenovano „Elijevo preroško šolo“. Ta kraj služil je tudi v poznejših časih za modroslovske šole. Mislil sem si: no, v tako šolo je pa že treba pogledati, da se bom kaj naučil. Res smo stopili najprvo v neko obzidano dvorišče, katero je nekako v nižini v hrib vdeleno prav blizu morja. Že na dvorišču bilo je nekaj živali osedlanih in privezanih, ktere so menda turške šolarje tje prinesle. Pred vhodom v šolo stoji nekaj starih palm. Stopili smo v sobo, koja je, iz žive skale izdolbena kakih 13 metrov dolga, do 8 metrov široka in kakih 6 metrov visoka; tudi klopi v sobi so vse tako vdolbene. Notri bilo je okoli 30 Turčinov in Grkov, ki so s svojimi glavami steno tako že obdrgnili in vdolbli, da so se jim glave notri skrile. Ko so se nekteri čez kakih 5 minut okoli obrnili, bili so tako zavedni in modri, da so znali prav dosti svojim poslušalcem razlagati, menda tudi o prihodnosti?!

Mi pa smo plačali navadni „bakšiš“ in se odpravili dalje na desno in levo po hribu, po samotni morskí obali, kamor je morje svoje penaste valove metalo v znožje hriba in izmetalo več kosov tako imenovane morske gobe in školjk; tukaj si lahko vsak bolj male školjke brezplačno nabere. Gredé nazaj po hribu videli smo mnogo majhnih izdolbin, ki so prej bile stanovanje puščavnikom. Ker pa je parnik že v luko prijadral in stoji tukaj le nekaj ur, treba je bilo našo raztreseno mavho skupaj spraviti in se na odhod iz Palestine pripraviti. — Trčili smo še s črno ciprsko kapljico, koja je vse jedno boljša, kakor naš „Dolenjec“, ter odšli navzdolu po stezici kake pol ure do Kajfe, ter si pri parobrodskem uradu preskrbeli pismeno dovoljenje za II. razred na parobrodu do suezkega prekopa. Ko smo že stopili na kraji v male čolnice, kričalo je vse: „Bakšiš, bakšiš!“ Roke je stegovalo staro in mlado, misleč si: Bili ste v naši deželi, odkupite se. Mi pa smo se hitro odmikali po morskí gladini nadležnim mahomedanskim sitnežem, kajti ušesa bila so že uglajena od vednega krika: „bakšiš“. Z Bogom! zgodovinska Palestina s tvojimi nadležnimi prebivalci!

Nad kilometer daleč od obali stal je parnik





